

אוצר הנפש

* **		
19:47	18:35	י-ם
19:49	18:50	ת"א
19:50	18:42	חיפה
19:49	18:52	ב"ש

עלון שבועי בענייני תורת הנפש ותיקון המדות משיעורי הרב יצחק גינזבורג שליט"א

אוצר הסיפור

חסידים ומתנגדים – מי התזה ומי האנטיתזה?

נשאלת השאלה, מי נגד מי, מי התזה ומי האנטיתזה. מה הבעש"ט רצה – שאנחנו, החסידים, נהיה התזה והמתנגדים האנטיתזה שלנו, או שהם כבר התזה ואנחנו האנטיתזה? איך שלא יהיה, בסוף צריכה להיות סינתזה – צריך לחבר אותנו יחד, שיהיה "עם ישראל חי" יחד – השאלה רק מי בא על רקע מי.

אם החסידות היא תזה, התיקון בסוף הוא פשוט לקרב את המתנגדים

ידוע הסיפור, מהסיפורים החשובים של תחלת החסידות, אודות רבי אברהם מקאליסק:

בשנת תל"ק הוא עשה עם חסידיו משהו שבשלו המגיד רצה לדחותו, רק שאדה"ז עשה לו טובה ופעל אצל המגיד שיקבל אותו חזרה. מה הוא עשה? הוא היה צדיק גדול מאד, אבל הוא מאד לעג למתנגדים, הוא התנגד לפעולות ולמעשי המתנגדים. כנראה שהוא חזר בו, עשה תשובה בהמשך, אבל בתחלה היה ברור לו שהוא בא כאנטיתזה על רקע המתנגדים.

כתוב שהבעש"ט והחסידים העבירו הרבה בקורת על הדרשנים-המגידים של פעם, שהוכיחו קשות את עם ישראל ואיימו בעונשים וגיהנם. היתה התנגדות למקובל, אך האם היא עיקר החסידות? ברור שהבעש"ט, הרב המגיד ואדמו"ר הזקן לא רצו זאת.

לכן אדה"ז גם לא נתן לרבי שלמה מקרלין להכנס לשטחו בלי שיקבל על עצמו להפסיק ללעוג ללומדים – זו לא השיטה, אנחנו לא האנטיתזה אלא תזה חדשה.

שלשת אבות החסידות – הבעש"ט, המגיד ואדה"ז – רצו בתוקף שהחסידות תהיה תזה חדשה, שבדרך הטבע מעוררת אנטיתזה (שהרי "חדש אסור מן התורה"), ועל גביה צריכה לבוא סינתזה. הם לא רצו שהקיים יהיה תזה ואנחנו עושים אנטיתזה. ממילא, אם החסידות היא תזה, התיקון בסוף הוא פשוט לקרב את המתנגדים – שהם עצמם יבואו להכלל-להאכל, שהחסידים יאכלו אותם. אבל אם הפוך – בסוף הסינתזה צריכה להיות שהמתנגדים יאכלו את החסידים. איך שלא יהיה – שיהיה בתאבון... בסוף תהיה סינתזה.

(משיעור א' תמוז ע"ט)

אוצר הפרשה

לא להתפתות אחר "שקר החן והבל היופי"

"כִּי יָקוּם בְּקִרְבְּךָ נְבִיא או חֵלֶם חֵלֹם וְנָתַן אֵלֶיךָ אוֹת אוֹ מוֹפֵת... נִלְכָּה אַחֲרֵי אֱלֹהִים אַחֲרִים... לא תִשְׁמַע אֶל דְּבַרֵי הַנְּבִיא הַהוּא אוֹ אֶל חוֹלֵם הַחֵלֹם הַהוּא כִּי מִנְסָה ה' אֱלֹהֵיכֶם אֶתְכֶם לְדַעַת הַיִּשְׁכֶּם אֲהַבִּים אֶת ה' אֱלֹהֵים בְּכָל לְבַבְכֶם וּבְכָל נַפְשְׁכֶם."

נביא השקר או בעל החלומות יכולים לעשות הרבה רושם, לתת להולכים אחריהם הרבה חוויות וריגושים, אותות ומופתים. חלם חלום נביא ראשי תבות חן, אבל זהו "שקר החן והבל היופי".

עלינו לעמוד בנסיון ולא להתפתות אחרי הבטחות חיצוניות. הכל נסיון מאת ה', "כי מנסה ה' אלהיכם אתכם" לראות עד כמה האמונה שלנו חזקה. תכלית הנסיון היא שהאמונה תהיה מופנמת היטב במודעות שלנו: "כי מנסה ה' אלהיכם אתכם לדעת" – הוא מנסה אתכם כדי לתת לכם דעת.

העמידה בנסיון היא מכוח תכונת התמימות בנפש, "אֲשֶׁרִי תְּמִימֵי דָרֶךְ הַהֲלָכִים בְּתוֹרַת ה'" – כך מתחיל מזמור קי"ט בתהלים, הוא הפרק הארוך ביותר בתנ"ך, 176 פסוקים (שמונה פסוקים לכל אחת מכ"ב האותיות). נסיון בגימטריא 176, ולכן הפרק הזה הוא סגולה מומלצת לעמוד בנסיונות.

(מתוך "דבר יום ביומו")

אוצר התבונה

שש עליות מר"ח אלול ועד יום כיפור

רק בחדש אלול עצמו, עוד לפני ראש השנה, יש ארבע דרגות של עליה – בעצמה של אלול, בינה (אמא, בחינת הנוקבא בעצם), בעצמת התשובה:

יש חדש אלול עצמו, החל מראש חדש – מזל בתולה, נוקבא, מלכות. אחר כך יש יום שנוסף רק בדורות האחרונים מ- חי אלול, יום הולדת שני המאורות הגדולים. ידוע שמ-חי אלול מתחילה תקופה של יב ימים, שהם בפרטיות תיקון יב חדשי השנה החולפת. אף על פי שאנחנו בכללות אומרים "תכלה שנה וקללותיה, תחל שנה וברכותיה", אבל ה"תחל שנה וברכותיה" מתחיל להאיר מ-חי אלול, יום ההולדת של הבעש"ט ואדמו"ר הזקן.

כל החסידות, דרך הבעש"ט ואדמו"ר הזקן, היא עלית הנוקבא – כאן מדובר במדות, באהבה, ביראה, ברחמים. על פי פשט, להיות חסיד היינו להיות עם מדות מתוקנות, מדות אוהבות. תיקון המדות הוא על ידי עבודת ההתבוננות, המשכת מוחין דאמא בז"א, סוד "בינה לבא [ובה הלב מבין]".

אחר כך עוד תקופה – סליחות, החל משבת סליחות. סליחות הוא הדערה הער הפנימי של הבינה (עבודת ההתבוננות). חזן טוב

המתפלל מעומק הלב, בנוסח המקודש המקובל, עוזר להחדיר בנו את הדערה הזו, שנשמע את הפנימיות שבפנימיות של המצב שלנו – גם המצב הנתון, גם המצב הרצוי וגם איך מגיעים לזה.

אחר כך יש ערב ראש השנה, שקובע ברכה לעצמו – תשובה מיוחדת, גם תפלות מיוחדות, יש כאלו שצמים. בקבלה וחסידות מוסבר שבערב ראש השנה קורה משהו מיוחד במינו, שלא הייתי חושב עליו בכלל, עד שאדמו"ר הזקן לא מסביר לי אותו באגרת הקדש בתניא. הוא מסביר שכל האור שהחיה את העולם בשנה האחרונה מסתלק, והעולם נשאר במצב היולי של אין – של ערפל עד לתקיעת שופר שלמחרת ערב ראש השנה, בראש השנה, בה יורד אור חדש לעולם.

שוב, בערב ראש השנה, הכל מסתלק. כל השנה, וכל מה שעשינו, כולל החדש האחרון – הכל חוזר לשרש. נשאר אין, היולי, חכמה – "והחכמה מאין תמצא". השנה הזו שחולפת הופכת בעצמה להיות העלאת מ"נ, אתערותא דלתתא, בשביל להמשיך אור חדש של ראש השנה על ידי תקיעת שופר, "שפרו מעשיכם". מתוך האין של ערב ראש השנה תוקעים בשופר בראש השנה – אז נמשך אור חדש ואז ממליכים את המלך, מעוררים את הרצון של הקב"ה, עד שבסוף, ביום הכפורים, הקב"ה נעשה באמת מרוצה (עושים לו יתברך נחת רוח).

מהי שבת? כתוב ששבת היא לא 'רוצה' אלא 'מרוצה'. אריך הוא לרצות, אבל להיות מרוצה מהעסק זה משהו אחר. איך ה' יכול להיות מרוצה מאתנו? אנחנו לא בסדר. ביום כיפור צריך להגיע למצב כזה שה' יהיה מרוצה מאתנו, מרוצה מהבריאה שלו, שיהיה שמח.

התכל'ס כאן היא להיות שמח – שמחה היא פנימיות הבינה, הכל כאן בינה. צריך להגיע לתכלית נקודת השמחה – שהעסק הצליח, העסק השכיל. על משיח כתוב "הנה ישכיל עבדי" – מהו ישכיל? השכלה היא בינה, אבל ישכיל פירושו יצליח. העסק הצליח בסוף. עכשיו אנו יכולים גם לנשום לרווחה – זו המנוחה, התענוג והאמונה של "שבת שבתון", של יום כיפור.

עד כאן מבנה של העליות בתוך הבינה, בתוך אלול, מראש חדש אלול ועד ליום הכפורים, ועד לתפלת נעילה שבסיומה קוראים מעומק הלב, עומקא דעומקא, בתנועה של מסירות נפש בפועל ממש "שמע ישראל הוי' אלהינו הוי' אחד... ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד... הוי' הוא האלהים..." ותוקעים תקיעה גדולה, סוד היובל הגדול. והיינו כנגד פנימיות ועצמיות עתיק, אמונה פשוטה בנפש, שבו מתלבש "חביון עז העצמות", כנודע.

(משיעור ב' אלול פ"א)

אוצר הרמז

ריבוי צדקה ע"י בעלי-התשובה

משיח בן יוסף הוא "ציון [בגימטריא יוסף] במשפט תפדה" ומשיח בן דוד הוא כבר "ושביה בצדקה" ורמז: "שביה בצדקה" עולה דוד פעמים יחידה לכן "גדולה צדקה שמקרבת את הגאולה" השלמה. הצדקה רוצה גם משפט, אבל העיקר אצלנו, המצוה שכוללת את כל מצוות התורה, הוא צדקה. זהו הענין של "ושביה", בעלי-התשובה. דווקא בעל תשובה צריך להרבות בצדקה מאד, כמו שאדמו"ר הזקן מסביר באגרת התשובה. דוד המלך – שבא "להורות תשובה ליחיד" – בגלגול הראשון הרג את יצר הרע בתענית, אך משיח בן דוד יהרוג אותו בריבוי צדקה, כפי שמתאים לדורות האחרונים.

(משיעור אור לט"ו תמוז פ"א)

לרחם על הזולת ולהחיותו

עיקר תכונת משיח בן דוד שחם ומרחם על עם ישראל, "כי מרחמם ינהגם", מי שראוי להיות מנהיג הוא מי שמרחם כרוצה על צאנו. "כי מרחמם" בגימטריא משיח. יש "חי בעצם" ויש "חיים להחיות", שכל מטרת החיים היא לא להסתפק בעצמי, בכך שאני חי, אלא להחיות את כולם, את כל הלא-כל-בך חיים, עד למישהו שנדמה במצב של היפך-החיים – צריך להחיות אותו, להקים אותו לתחיה.

(משיעור אור לט"ו תמוז פ"א)

אוצר הפתגם

אלול הוא חדש של תשובה, אבל דווקא תשובה מאהבה, כמו ברמז של "אני לדודי ודודי לי" – כל האוירה היא אהבת דודים. כשעושים תשובה מתוך אהבה, אומרים חז"ל, הזדונות נעשים זכויות.